

6. Tomashuk I. Features of formation and use of innovative potential of rural territories of Ukraine. *Slovak international scientific journal*. 2020. № 46. Vol. 2. R. 27-42.

7. Tomashuk I.V., Tomashuk I.O. Enterprise development strategy: innovation and internal flexibility. *Solloquium-journal*. 2021. № 3 (90). Vol. 4. R. 51-66.

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Ущанівська А.М., здобувач вищої освіти,
usapovskaanasta@gmail.com;*

*Назарова М.М., здобувач вищої освіти,
masha24092003@gmail.com*

науковий керівник: к.е.н., доцент Мельник В.В.

Київський національний торговельно-економічний університет

В сучасних умовах розвитку економіки актуальним питанням стає розвиток та масштабування бізнесу, основним завданням якого є вирішення соціальних проблем.

Така діяльність дозволяє підтримувати населення та захищати людей від соціальної ізоляції та, в цілому, отримує розвиток у таких галузях, як: освіта, охорона навколишнього середовища, боротьба з бідністю та за права людини.

Соціальне підприємництво – підприємництво, орієнтоване на інноваційні, важливі та позитивні зміни в суспільстві на основі вирішення соціальних проблем; соціальним підприємством визначається суб'єкт господарювання, утворений юридичними та/або фізичними особами, пріоритетом діяльності якого є досягнення соціальних результатів, зокрема, у сфері охорони здоров'я, освіти, науки, культури, навколишнього середовища, надання соціальних послуг та підтримки соціально вразливих груп населення [1].

Соціальний підприємець являється новатором, який використовує новаторські ідеї та ресурси для вирішення соціальних проблем, і ця діяльність веде до стабільних позитивних соціальних змін у майбутньому. В результаті напрямком малого та середнього бізнесу до соціальної сфери може забезпечити економічне зростання та вихід України з кризи [2].

Соціальні підприємства вирішують гострі соціальні проблеми та зменшують цим державні витрати, що відіграє важливу роль в економіці та соціальній сфері України. Основними видами діяльності

соціальних підприємств нині в Україні є: працевлаштування вразливих груп – 35%, вирішення екологічних проблем – 8%, генерування прибутку для організацій та для надання послуг – 24% та 19%, відповідно, і фінансування певних видів послуг – 14%. На рис. 1. Наведена структура розподілу основних видів діяльності соціальних підприємств в Україні у 2020 році.



Рисунок 1 - Основні види діяльності соціальних підприємств в Україні 2020 році [1].

Важливим критерієм для визначення типу діяльності соціального підприємства є соціальне призначення, яке відрізняє соціальні підприємства від інших бізнес-проектів та підприємств.

Як видно з рис.1. працевлаштування вразливих груп (35%) займає 1-ше місце з поміж діяльностей соціальних підприємств, а вирішення екологічних проблем (8%) займає останнє місце.

Соціальні підприємства потребують допомоги з боку держави, яка має створити законодавчі, організаційні та фінансові інструменти для соціального підприємництва, а їх реалізація в суспільному житті має бути врегульована місцевою владою [1]. Початкові соціальні підприємства потребують грантових та безповоротних джерел капіталу, поки вони не досягнуть комерційної життєздатності. Перевірка та підготовка до розширення соціальних підприємств вимагає більшої кількості капіталу та ресурсів.

Запланований вид діяльності соціального підприємництва є одним із факторів, що впливають на вибір організаційно-правові форми соціальних підприємств.

Існують такі організаційно-правові форми соціальних підприємств в Україні: благодійна організація – 6 %, фізична особа-підприємець – 5 %, приватне підприємство/ приватна організація – 26 %, громадська організація – 16 %, товариство з обмеженою відповідальністю – 14 %, сільськогосподарський кооператив – 13 %, бізнес-асоціація підприємств громадянського суспільства – 10 %.



Рисунок 2 - Організаційно-правові форми соціальних підприємств в Україні, 2020 рік [1].

Як видно з рис. 2, існуючі форми соціальних підприємств зводяться до кількох укрупнених груп:

– комерційні підприємства, які знаходять бізнес-рішення у відповідь на соціальні та екологічні проблеми;

– громадські чи соціально орієнтовані некомерційні організації, які не розподіляють прибуток серед своїх засновників, але здійснюють підприємницьку діяльність чи діяльність, що приносить дохід, у соціальній сфері;

– гібридні форми, що поєднують у собі ознаки комерційних та некомерційних організацій.

Конкретна організаційно-правова форма соціального підприємця має значення при здійсненні взаємодії з органами влади та залежить від того, на які види підтримки він претендує, які основні види діяльності здійснюватиме. Водночас є спільні критерії, які дають змогу відокремити соціальне підприємництво від традиційного

бізнесу, благодійності чи соціальної відповідальності.

Соціальний характер підприємницької діяльності у будь-якій організаційно-правовій формі не звільняє від зобов'язань, пов'язаних із провадженням підприємницької діяльності, а саме від сплати податків, відрахувань до соціальних та страхових фондів, та інших платежів, передбачених податковим законодавством.

Висновки. Отже, для розвитку соціального підприємництва потрібно визнати соціально відповідальну поведінку бажаною і розробити комплекс стимулів та заходів щодо поширення її в суспільстві. До того ж, необхідним є впровадження системи державної підтримки соціального бізнесу.

Подальше масштабування соціальних підприємств може бути досягнуто в майбутньому, але ресурси мають бути спрямовані на проекти, здатні окупити поширення діяльності соціальних підприємств.

Пільгове кредитування має змогу допомогти соціальним підприємствам залучити більше коштів для своєї діяльності. Спрощення системи оподаткування збільшить інтерес населення до відкриття нових соціальних підприємств.

Література.

1. Соціальне підприємництво як інструмент вирішення соціальних проблем в Україні. Social business in UA: веб-сайт. URL: <https://www.socialbusiness.in.ua/> (дата звернення: 10.11.21)

2. Соціальне підприємництво як відповідь на суспільні потреби. Ліга Закон: веб-сайт. URL: <https://www.biz.ligazakon.net/> (дата звернення: 11.11.21)

«ЗЕЛЕНИЙ» БІЗНЕС ЯК НОВА ФОРМА РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Ваколюк В.М., здобувач вищої освіти,
vikavakoliuk513@ukr.net*

*Науковий керівний: Марченко О.І., к.е.н., доцент
Університет державної фіскальної служби України*

«Зелений» бізнес можна трактувати як бізнес, що ставить на меті збереження природного середовища, екологічної рівноваги та отримання максимального прибутку при цьому мінімізувавши негативний вплив своєї діяльності на довкілля. В сучасних умовах